

Borgå Bladet

Tidning för Borgå stad och östra Nyland

N:o 51

Lördagen den 4 juli

1896

Prenumerations- och annonskontor:
G. L. Söderströms bokh.
Utgifningsdagar:
Hälgfri onsdag och lördag kl. 6 f. m.
Om söndagar kan bladet afhämtas fr. kl. 1/2—2 e. m.

Annonspris:
Före texten 15 p., efter texten 10 p. för petitråd. Betydlig rabatt för större annonsörer.
Födelse-, förlofnings- och vigselannons 1 mk.
Dödsannons 2 mk.
Måttskala å 30 petitrader.
Vid insändande af annons kan radantalet, som den bör upptaga, påtecknas.
Annonser böra inlämnas senast kl. 3 e. m. om tisd. o. fred.

Adolf Backman
ansvarig redaktör.
Redaktionsbyrå i Werner Söderströms tryckerilokal år öppen tisd. o. fred. kl. 6—7 e. m.
Telefon 8.

Prenumerationspris:
i G. L. Söderströms bokhandel i Borgå:
Helt år 3 Fmk —
Halft år 1 " 50 p.
Fjärdedels år " 75 "
En månad " 25 "
Hembärning 50 p. per år.
Lösnummer:
a 5 penni säljas i bokhandeln samt i herrar Thomanders, Sivéns och Tötterströms brödbutiker.

Prenumerationspris:
i postkontoret i Borgå för lösväxlexemplar:
Helt år 4 Fmk 10 p
Halft år 2 " 10 "
Fjärdedels år 1 " 10 "
i öfriga postkontor i Finland:
Helt år 4 Fmk 27 p
Halft år 2 " 18 "
Fjärdedels år 1 " 14 "

Kurser.
Finlands Bank den 3 juli 1896.
Föräströrens inkurs.
St. Petersburg k. s. 268 268
Hamburg k. s. 124: — 123: —
90 dd. 123 10 122: 20
Stockholm k. s. 139: 30 138: 60

Minneslista.
Hälgfria dagar.
Domkapitlets kansli 11—12 f. m.
Pastorsämbetets kansli 9—12; lördag 9—12 o. 3—5.
Fullkammaren 9—1 o. 4—7.
Särskilda dagar i veckan.
Domkapitlet sammantr. torsdag kl. 10 p. d.
Rådstugurätten o. Magistraten måndag 10 f. m.
Drätselkammaren öppen onsdag 4—5.
Bibliotek och läsesalar.
Lyceets bibliotek tisd. o. fred. 2—3 e. m.
Folkbiblioteket o. läsesalen söndag 12—2 o. 6—8 e. m.; tisdag o. fredag 7—9 e. m.; lördag 8—9 e. m.
Arbetsföreningens bibliotek onsdag 8—9 e. m.; läsesalen alla dagar 9 f. m.—9 e. m.
F. B. Ks bibliotek onsdag 8—9 e. m.; söndag 12—1 e. m.; läsesalen alla dagar 9 f. m.—9 e. m.
Borgå Nykterhetsförenings bibliotek hålles öppen alla söndagar kl. 1/2—1/7 e. m.

Banker och kassor.
Nordiska aktiebanken för handel och industri 11—2.
Föreningsbanken 11—2.
Sparbanken onsdag 11—1; lördag 11—10.5—7.
Stadskassan onsdag 4—5 e. m.
Arbetsföreningens sjuk- o. begravningshjälpskassa måndag 6—8 e. m.

Järnvägen.
Bantåg afgår alla dagar kl. 7 f. m. (ank. t. Kervo 8,30) 2 o. 7 e. m. (ank. t. Kervo 3,30 8,30).
Bantåg ankomma: morgontåget kl. 10,25 f. m. 5,30 o. 11,30 e. m.
Järnvägens stationskontor o. Järnvägens expedition för godstrafik 9—12 o. 4—7.

Post, Telefon och Telegraf.
Postkontoret öppet sönd. o. hälgdagar 10 f. m.—12 f. m., alla andra dagar 8—12 f. m. och 3—5 e. m.
Pöster afgår med morgontåget och alla söknedagar med aftontåget.
Posten till Lovisa afgår månd., onsd. och fred. kl. 11,30 f. m.
Posten till Askola och Pukkila afgår onsd. och lörd. kl. 12 middag.
Posten afgår till Tirmo och Suni onsdagar och lördagar kl. 12 på dagen. Brevet inlämnas före kl. 11 f. m.
Pöster ankomma sönd. och hälgdagar kl. 10,25 f. m. från järnvägen, alla söknedagar kl. 10,25 f. m. och 11,30 e. m. från järnvägen, månd., onsd. och fred. kl. 5,30 e. m. från Lovisa, onsd. och lörd. kl. 10 f. m. från Askola och Pukkila.

Brefhörderna tjemmar: de i staden utställda: Sönd. och hälgdagar kl. 5 f. m.; Måndagar, Onsdagar, Fredagar och Lördagar kl. 5 och 9 f. m. samt kl. 5 e. m.; Tisdagar och Torsdagar kl. 5 f. m. och 5 e. m.; den vid postkontoret: kort före postens afgång; den vid järnvägsstationen: kort före tågets afgång.
Telefonstationen 6 f. m.—10 e. m. (nattsamtal fr. 10 e. m. till 6 f. m. mot en afgift af 2 mark).
Telegrafstationen 8 f. m.—9 e. m.

Läkare.
Dr A. Linde 9—11.
Dr A. Gullin. Bostad: Apoteket öfre vänin-gen. Tr. kl. 9—11 f. m.
Sjukhemmet öppet för besök 3-5 e. m.

Myrförenings magasin är tillgängligt allahälgfria dagar i gamla rådhuset, hvar till nyckeln utlämnas i handl. Karlssons butik.

Runebergs hem hvardagar 12—2; söndagar 2—5.
Guldsmed.
Westerlund, S. M., Nikolaigatan 2. Lager af guld, silver och nysilfverarbeten. Telefon.
Massör.
J. F. Blomqvist, Fredsgatan 11. 7—9 f. m.

Pianostämmare.
K. F. Lindén, kapellmästare. Nya bärggatan nr 34.
Skjortmagasin.
M. Wilkman, Manufaktur och hvitvaruaf-fär. Telefon.

Affärsbyrå.
Gustaf Gröndahl, Prästgatan 17, förmedlar köp af stadsgårdar och landegendomar, utför juridiska uppdrag m. m.
Fotografiska ateliern.
Natalia Linsén, Gamla Bäggtan 9; ateliern öppen alla dagar.

Hotell Phoenix.
Fredsgatan, rum för resande, vagnslider stallrum för hästar, restauration.
Nya hotellet.
vid Mellangatan, rum för resande, stallrum för hästar, restauration.

Skräddare.
O. E. Sjöblom, Ågatan, lager af tyger, skinnvaror, mössor, hängsel, kravatter o. d.
Borgå skrädderi.
G. Wikström, Nikolaigatan 4, lager af beklädnadsmaterial, påsvaror för herrar och fruntimmer, herrekliperingsartiklar m. m.

Matvaruhandel.
O. E. Sjöblom, Ågatan, jordbruksprodukter af alla slag, mjölk, grädda, smör m. m.
Urmakare.
Korpi, J. Kyrkogatan 3. Ständigt lager af guld- och silfverfickur, vägg- o. väckareur, glasögon m. m. Telefon.

Byggmästare.
Johannes Kullman, Brandkärhuset, Uppgör byggnadsritningar, kostnadsförslag m. m. Utför byggnadsarbeten och uppgör ritningar för brandförsäkring. Telefon.
J. Westerlund:
Prakt. Arkitektur-Byrå, Borgå, uppgör ritningar till alla slag af byggnader. Prisen moderata och välutfördt arbete garanteras.

Prädikoturer.
4 söndagen eft. Treenighet
prädika uti:
Stadsförsamlingens svenska högmässa kl. 8 f. m. pastor Åberg.
Landsförsamlingens svenska högmässa kl. 11 f. m. pastor Åberg.
Stads- och landsförsamlingens finska högmässa kl. 11 f. m. pastor Schöneman,
Svensk aftonsång kl. 2 e. m. pastor Mårtensson.
Finsk aftonsång strax efter finska högmässans slut pastor Mårtensson.
Svenskt skriftermål i morgon kl. 1/2 11 f. m.
Finskt skriftermål i morgon kl. 1/2 11 f. m.

Till salu
Från Borgå ångsågs hufveri och snickeri levereras alla slag af hyllade bräder och lister, dörrar, fönster, med där-

Lustfärd till Lovisa
gör ångf BORGÅ söndagen den 5 juli och afgår härvid kl. 7 f. m. fr. Borgå och kl. 6 e. m. fr. Lovisa. Afgiften tur och retur 3 mk. salongs- och 2 mk. fördäcksplats.

Tyska Lifförsäkrings-Bolaget i Lübeck
— stiftadt år 1828 —
Äldsta tyska liförsäkrings aktiebolag.
Verksamt i Finland sedan år 1834.
Bestånd ultimo 1895.
Hela försäkringsbeståndet:
42,746 personer med en försäkringssumma af Fmk 203,047,509:—
och Fmk 253,428.— årliga räntor.
Utbetalda försäkringssummor 99,558,567:—
Till de försäkrade utbetalda dividender 8,635,034:—
Årskostnad i premier och räntor 9,096,956:—
Aktiekapitalet och reserver 63,720,844:—
Generalagent F. H. PAERSCH, Helsingfors.
Norra Esplanadgatan 7. — Telefon 1163.
(F. T. A. 2114—3x40).

till hörande ornament, parkettgolf af furu och ek. alla slag af finare och finaste möbler äfvensom sommarvillor, paviljonger, staket m. m., allt af ångtorkadt furu-, björk- eller ekvirke. Närmare hos
Aug. Eklöf.

Diverse
Lotteri
i förening med
Folkfest
anställes
Söndagen den 5 juli
Gregböle gård i Pernå s:n
(icke Fredriksbärgs)

till
förmån för Gammelby—Forsby och Tervik—Tjusterby tvänne särskilda folkbibliotek enligt följande
PROGRAM:
Hornmusik.
Föredrag.
Kvartettsång.
Deklamation.
Tablår.
Sagor på bygdemål.
Lekar.
Dans m. m.
Början sker kl. 1/2 5 e. m.
Inträdesavgift 50 penni, för barn 25 penni.
B. N. T. 1 gg 23 r. 1 s.

Åf förekomsten anledning erinras att all slags ävdrkan samt antändan-

de af eldar å Svart-holmen, underlydande Jackarby egendom i Borgå socken, vid laga ansvar äro förbjudna.
M. Winter.

Phoenix,
Assurance Company
Eldförsäkringsbolag i London
stiftadt 1782
afslutar försäkringar mot brandskador till fasta billiga premier genom
Adolf Orrman.
Förluster regleras prompt & liberalt.
(F. T. A. 993)

Ångbåtsturer
Ångf. RONEBERG
afgår hvarje helgfri dag kl. 10 f. m. från Helsingfors och kl. 4 e. m. från Borgå.
Om sönd. och helgdagar är afgången kl. 9 f. m. fr. Helsingfors och kl. 6 e. m. fr. Borgå.

Från och med lördagen den 2 maj.
Borgå-Storgård
Ångslupen
Ejderen
afgår alla dagar från staden kl. 7, 11 f. m., 2 1/2, 6 och 8 e. m.
Om ons- och lördagar afgår båten kl. 5 f. m. i stället för 7 och utsträcker då såväl denna som turen kl. 11 f. m. till Tolkis tegelbruk och Orrby.

Från och med måndagen den 6:te juli,
Borgå—Horslök.
Ångslupen
PELLINGE
afgår alla söknedagar:
från Horslök till Borgå kl. 4:30 f. m.
" Borgå till Storgård" 10 "
" " " " " 1 e. m.
" " " " " 4 "
utom om lördagar då båten afgår kl. 1 e. m. till Seitlax samt 6 1/4 e. m. till Horslök.
alla sönd- och hälgdagar:
från Horslök till Borgå kl. 5:30 f. m.
" Borgå till Storgård" 10 "
" " " " " 1 e. m.
" " " " " 4 "

Till följd af skeende lustfärd till Lovisa inställas ångaren Borgås turer mellan Borgå och Helsingfors söndagen den 5 juli.

Stockflottningen i Borgå-trakten.

Hvem minnes icke de ärligen återkommande jeremiaderna öfver de olägenheter, som stockflottningen bereder trafikanterna i stadens yttre och inre hamn? Ja i sanning ämnat är redan för sorgslustigt, för att vi ytterligare skulle upptaga det samma från dessa oläsa sidor. Ett exempel på värdeslöshet härutinnan må dock, till den värfan det hafva kan, här nedan framhållas.
Den som strifver detta lade en dag under en färd i yttre hamnen märkte till, att tre sjunkande stockar befunno sig i en vil aldeles fast vid den wänliga ångbåtsfarleden. Efter ett par dagar hade deras antal ökat med ännu en. Förlöto så jez eller sju dagar, och stockarna befunno sig ännu på platsen i samma ställning. Deras vidare öde är oss icke bekant. Kanste de nödgats helt och hållet gå under till följd af dåliga undfättningsåtgärder. Ångbåtsbetjäningen vill göra troligt, att den omnämnda wiken på sitt botten har sjunkit timmer, tillräckligt för ett helt hus.
Vorde ej en ytterlig omsorg iatttagas wid flottningen? Eller skall stadens wattenområde så småningom uppgrundas och trafiken hämmas och försvåras? Det är flottningeförmannens skyldighet att förja för, att alla sjunkande stockar omedelbart upptagas, och hamnåfstaören äger att därwid göra sina i lag stadgade erinringar.
I sammanhang härmed wilja wi ännu framhålla en sida af stockflottningen, som hittills weterligen icke blifwit berörd. Såsom kändt är, finnes det inga stadgar för flottningen af wärke på hafwet, d. w. f. det wattenområde, som ligger utom hamnens gränser. Att det dock snarligen blir nödwändigt att utwärta sig sådana stadgar, är tydligt nog. Denna sommar har sålunda en firma företagit sig att transportera smärre flottor af åsp-propes genom den nyligen upprensade farleden wid Hummelfund. Något men för trafiken har wäl detta företag ännu icke beredt.

Men skall fallet bliwa delstamma i framtiden, om inga stadgar finnas för en dylik wärfstransport.

Denna brist på flottningsordningar för hette skärgården gör sig ännu märkbar på ett annat sätt. För närvarande kan en wärfägare för ett eller flere år framåt hyra en wärf och där inrymma tusentals stöckar i förbindan på lämpliga konjunkturen att försälja de samman. Detta wärf, som månader efter månader ligger på platsen, lämnar naturligtvis, obortadt som det är efter sig ämnen, som äro giftiga för fiskarne, och härmed för ägarne af närliggande wattenområden wara tillfreds, om de wilja eller icke, så framåt man ej får till stånd en lag för flottning och förwaring af wärf i skärgården.

Det ämret som wi ofwan berört, torde ännu hafwa flere synpunkter, och önskligt wore, att alla som äro därpå intresserade skulle lämna de upplysningar, som behöfwes för en grundligare utredning af det samman.

Nyheter för dagen.

Prästerkapet. Den 2 dennes bewilljade Borgå domkapitel t. f. bönehuspredikanten i Anttola R. Holmberg tjänstledighet för studiers icke intill den 1 nästkommande januari. Samma dag förordnade domkapitlet pastorsadjunkten i Kristina J. Ripatti till t. f. bönehuspredikant i Anttola, tjänstl. prästmannen E. Wäckerlin till pastoradjunkt i Kristina, pastorsadjunkten i Björkö R. E. Uino till pastorsadjunkt i Pietikmäki samt tjänstl. prästmannen E. Tirkkonen till pastorsadjunkt i Björkö.

Examen för beföringsrätt till ordinarie prästtjänst afslades inför Borgå domkapitel den 2 i denna månad utaf tillförordnade pastorsadjunkten i Wilmansstrand och Lappwesi R. A. Olander, hvars insifter därwid blefwo „med beröm godkända“.

Auslag för predikants-tjänster. Å högsta ort har godkänts senatens hemställan om inrättande af två predikants-tjänster å extra ordinarie stat å Kawansaari och Seistår samt har i arwode för i fråga warande tjänster bewilljats för den förra 1,100 mk och för den senare 1,400 mk utan sportler med stphidighet för predikanterna att bl. a. fungera som lärare i dessa orters folkskolor. Tillika har förordnats att nämde predikanter stola subordnera såväl under domkapitlet i Borgå som skolöverstyrelsen.

Kapellanswalet i Helsingfors. Inga besvär hafwa inom i går utgången tid anförts öfwer walet till andra kapellan i Helsingfors, wid hwilket, som kändt, pastor R. T. Broberg erhöi de flesta rösterna.

Landsstaten. Kronofogden i Härnå härad har för styrkt sjullighet bewilljats tjänstledighet under två månaders tid, räknadt från den 1 innewarande juli, hwarjämte till dennes wifarie under sagda tid förordnats hof-rättsausfulltanten F. Wadberg.

Postwärfket. Till föreståndarinna för numera till postexpedition af 1:a klassen ombildade postanstalten

Derhörda bedrägerier.

Det börjar bli allt mera klart, att czaren warit utfatt för ett rent af systematiskt bedrägeri från den komités sida, hwilken tillsatts att arrangera utdelningen af de gåfwor och den traktering som tillämnats åt Moskwas arbetarebefolkning. Denna komittés sträfwan synes ohöjdt warit riktad på att stoppa anslagsmedlen i egen ficka och af gåfwor och tärning endast anställa och utgifwa så pass mycket, som nått och jämt kunde anses behöfwes till att någorlunda nöjaktligt bemantla bedrägerierna.

Ute å fältet skulle presenter utdelas till ett antal af 450,000. Dessa woro inslagna i paket, och paketen uppstaplade å bord, som stodo sida wid sida i skydd af uppförda baracker. Dwarje paket skulle innehålla dryckestrus till minne af kröningsfesten samt diwerje annat, och detta hade tillhoppa en wikt af 3 skålpund. Genom att beräkna härkraften hos bordet samt bordens antal har man nu efteråt kommit under

skapsträff har konstituerats fröken S. A. Holmström.

Beskyrelsen för mellersta Årlands folkskolehögskola har anhållit om ett underhödd af 3,000 mk för inrättande och underhållande af en landtmanna- och husmoderskola i förening med folkskolehögskola samt desutom 1,000 mark för bestående af underwisingsmaterial och inventarier.

Wid utställningen på Ryttylä tillerländes ett första pris 20 mk, åt bl. a. mäjersken John Adolph för utskäldt smör från Örefwas mäjeri och ett andra pris, 15 mk, åt Edderfulla jordbrukskola för pariser-smör.

Handarbetskolan i Borgå erhöi ett första pris af 50 mk, hwarwid dess halmflättningsarbeten särskildt framhölls. Ett andra pris, 25 mk, tillföll wäffskolan i Lowisa och ett tredje pris, 15 mk, wäffskolan i Borgå.

Allmänna nykterhetsmötet i Björneborg, som pågått den 1-3 dennes, hafwa bl. a. deltagit lektor B. Nyberg och förlagsbokhållaren F. Floor från Borgå, båda som referenter för upställda diskussionsfrågor.

Religiös litteratur. På Werner Edderströms förlag har utkommit. Huru och för hvem bör ewangelium predikas? Uttalanden af F. G. Hedberg, Johannes Wad m. fl., sammanförda och behäfta af Johannes Granö. Pris 60 p.

Dödsfall. I torsdags ofled härstädes i en tärnande bröstsjukdom postitionen Johan Wilhelm Blomberg i en ålder af 42 år. Den oflidne har en längre tid tjänstgjort som postilion i staden och därunder förwärfwat sig allmänhetens sympatier genom den punktlighet och wänlighet, han skäde lade i dagen. Ännu i söndags sågs den pliktrogne mannen wandra fring staden flötande sin syfela.

Den oflidne förjes närmast af efterleswande hustru.

Hofbeställningskolan i Helsingfors. Wid i tisdags wärfstald afgångsexamen utexaminerades bl. a. smedlärlingarne R. E. Öronholm från Borgå socken, J. A. Johanson från Lappträsk och D. E. Forsström från Borgå socken.

Försäld ångslup. Ägaren af Borgå melaniska wärfstad ingenjör E. A. Ryholm har ent. W. N. T. i dagarna försäldt en ångslup om 12 indicerade hästkrifter till en pr. rjon i Karwa. Tidigare i år har från samma wärfstad lewererats twänne ångsluppar till Finska ångslupsbepotattiebolaget i Petersburg.

Wigsel. Medicinelandibaten Axel Wallgren och fröken Alice Krogius, dotter till framlidne hofrådet Lars Krogius, sammanwegos i tisdags å Granö uti Helsingfors wästra skärgård.

Inskälda ångbåtsurer. Jföjld därpå, att ångaren Borgå nästa söndag gör luffärd till Lowisa, äro dess turer sagda dag på traden Borgå - Helsingfors inskända.

fund med att hwarje barad omöjligt funnat innehålla mer än allra högst 1,000 paket. Baradernas antal war jämt 100, och hela antalet paket uppgick alltså till 100,000. Och nu då 450,000 paket stolat utdelas och czaren låtit utanordna pänningar för anstafande af detta antal, men faktiskt ej mer än 100,000 paket någonsin funnits ute på fältet, framstår själfmant frågan: hwarit har då resten, 350,000 paket, tagit wägen?

Äf de paket som wederbrände fastade ut bland människomasfan i det kritiska ögonblicket, då denna så wäldigamt trängde fram mot baraderna, innehöll för öfrigt knappast ett enda något dryckestrus, enligt hwad talrika vittnen intygat.

Senaste numret af „Politiken“ innehåller ett bref, dateradt Moskwa den 4 juni, från André Lüttken. Däri omtalas åtskilliga omständigheter, som stå i samband med den förfärliga olyckan på Chodynskifältet den 30 maj. Wi meddela ur brefwet följande:

En telefonabonnet. Telefon har upplatts till A. Lundells kommissionshandel.

Lowisa - Lahtis banan I Drimattila hölls i tisdags ett möte med onledning af denna bana, och uttalades att banan i fråga borde ledas från Lahtis till närheten af Drimattila kyrkoby och därifrån förbi Käkelä by åt Lowisa till. — R. Pr.

Wattenkuranskalten i Lowisa. Badsocieten ölas dagligen genom tillströmmande nya gäster. De inskrifna kurgästerna antal utgjorde i måndags 80, hwarjämte ett stort antal icke efter läkareordination badande och andra sommorgäster wistas i staden. — D. N.

Epizootier. För en tid sedan omnämndes, att wederbrände weterinär beordrats till Drimattila kyrkoby, där, såsom man antog, fall af mjältbrand skulle utbrutit bland hornboskopen. Wid denna undersökning, som numera wärfstalds härstädes af weterinär R. E. Sagulin, har det ent. Hbl. konstaterats att de sjuka djuren, af hwilka redan 5 kor och 2 hästar dött, warit rikligen behäftade med mjältbrandsbaciller. Till förhindrande af sjukdomens widare spridning ha wärfserligen widtagits kraftiga åtgärder, men ofslert är dock, huruwida icke ett eller annat djur ännu stryker med. Den redan timade staden drabbar trenne i sagda kyrkoby boende bönder och ägaren af Sommarnäs gård, som förlorat en häst.

Entligt meddelande från Anjala skola å en gård i Muhnien i by twänne iwin påsligt oflidit och ett tredje wara sjukt. Per telefon har wederbränd weterinär underrettats om saken.

Folkskoleledningen i Dikursby har utsett fröken Alma Helena Bergström från Österjundom by af Sibbo socken till lärarinna i distriktets folkskola. Tjänsten hade anförts af 9 lärarinnor. — R. Pr.

En fruktanswärd waderit, åtföljd af ålta och bligt härjade den 1 dennes i Andersböle och trakterna däromkring. Några tiotal taf affstafades, gårdesgårdar och träd omkullastades, en rönn, hwilken war 180 cm i omkrets, afbröts.

Tre ålgar syntes i söndags i Bjurböle simmande öfwer wiken därstädes.

Wäderleken har de senaste dagarna warit synnerligen gynnjam för wärfligheten. Det gynnigt fallande råguet i förening med den rådande wärmen bjuder till att reparera, hwad förjommarens ihållande torfa skadat.

Från pastorskansliet.

(Under juni månad.)

Stadsförfamlingen.

Wigda:

Medicineleent. Karl Wiktor Hällberg från H:fors och fröken Ida Hedwig Gulin; melaniska arbetaren Knut Wäänänen och sömmerskan Anna Serafia Etman; polistekustapeln Anders Willehad Andersson och ambulat. skollärarinnan Olga Mathilda Winberg.

domligt ljus öfwer hela denna förfärliga olycka, hwilken ännu delwis omgijmes af myhstift halmsörker.

Såsom nämnts har det tillsatts icke mindre än två undersökningskomiteer, af hwilka den ena ledes af justitieministern Murawiewff personligen; äro dessa komiteer fast bestämda att få klarhet i saken, och ingen har rättighet att tro annat, så skall det otwifwelaktigt lyckas dem med den ofantliga apparat, som står dem till buds, och man kan i så fall wara beredd på aflöjanden af allra stambaljsaste art.

Wid wärt besök i går på Chodynskifältet hade man brådrom med att taga ned baraderna; endast några få af dem stodo ännu orörda, men det war tillräckligt för oss, då samtliga barader af hwar sin typ woro af ofslut samma storlek.

Baraderna woro till formen rätminkliga trianglar med den räta winkle wänd åt den wäg, hwarifrån man wäntade tillströmningen af de hundra tusen festdeltagarna; de båda sidorna, som bildade räta winkle, woro af tjockt timmer, baksidan därewot af helt klena bräder.

Döde: Fröken Jenny Augusta Björkstén, 22 år 4 m.; f. d. grafgräfwaren Otto Herman Fagerholm, 52 år 9 m.; brandwärfsdotterbarnet Torsten Backlund, 1 år 4 m.; arbetaren Gabriel Sjöberg, 79 år 1 m.; arbetaren Johan Julius Tiffanen, 56 år 9 m.; sjömanentan Ester Sofia Sundholm, 73 år; arbetaren Johan Eklund, 72 år; gårdesägareson Erik Wilhelm Silander, 23 år.

Utslyttade:

Handl. Aron Smolander t. Björneborg; sträddarb. Dagmar Elisabeth Edderholm t. Wiborg; stom. Wiktor Nylander t. Aesola; pigan Hilma Maria Wilhelmssdotter t. H:fors; smeden Jonas Fredrik Wäänänen med familj t. Wiborg.

Landsförfamlingen.

Wigda:

Folkskoleläraren Artur Arwid Gottfrid Ingman fr. Sibbo och arrendator. Elin Maria Nielen fr. Smartbäck Nidby; drängen August Ferdinand Loman och fiffaredottern Alexandra Tillman, hwardera fr. Storpellinge Wattas; bonden Hjalmar Ferdinand Lindfors fr. Sibbo och bondedottern Amanda Emilia Andersdotter fr. Sönderwedoski Kirplåts; arb. son David Dawidsen Kirafinen fr. Kaunisfääri och strykerkan Ida Paulsd. Pulkinen fr. Kråås Storgård; bonden Gustaf Adolf Andersson fr. Fagerstad Henriks och bonden. Amara Maria Beckström fr. Stawarböle Greis.

Döde:

Arb.hustrun Maria Helena Wikman fr. Kaunisfääri, 65 år; arb. son Wiktor Axel Ålberg fr. Näsebacka, 4 år 6 m.; fattighj. Maria Sofia Andersson fr. Kerfö Ålemola, 77 år 4 m.; f. d. lotjen Anders Wilhelm Henriks fr. Storpellinge Tallas, 78 år 7 m.; fattighj. entan Johanna Sofia Winquist fr. Jubbj, 75 år; inh. Wilhelmina Charlotta Johanson fr. Renum, 70 år 11 m.; inh. Karl Henrik Gustafsson fr. Renum, 61 år 3 m.; inh. Gustaf Fagerlund fr. Karöby, 64 år; ruhst. August Mattsson Forsman fr. Romböle Gillers 57 år 2 m.; bondehustrun Maria Lehtonen fr. Karöby Sihwola, 71 år 5 m.; inh dottern Amanda Lindquist fr. Åminsbj, 1 år 1 m.; fiffaredottern Anna Lowisa Åwall fr. Bengtsbö, 62 år 5 m.; inh. August Träskelin fr. Wärfjärwi Stogs-Wandela, 61 år 9 m.; inh. Maria Sofia Sällman fr. Brattnäs Kärras, 52 år; spt son Johan Einar Arola fr. Bergstad, 1 år; smedfosterd. Ingrid Aina Forsblom fr. Sönderwedoski 8 år 10 m.

Utslyttade:

Pigbarnet August Onni Koljonen t. Raattula; inh. Hilma Gustafwa Djala t. H:fors; f. d. pigan Linda Maria Oksanen t. H:fors; inh. Sofia Lowisa Lindfors t. Anjala; arb. Karl Oksanen t. Wilmansstrand.

Hemlandet.

Till vice kansler för uniwerstetet lär enligt U. S. förre senatoren; friherre E. W. von Troil wara designerad.

Rängs de tre sidorna war det på 2 1/2 fots höjd öfwer jorden anbrakt 2 fot breda, ganfka solida bord, på hwilka paketerna med gåfworne woro lagda; half annan fot öfwer dessa bord woro anbrakta hylsor tre tum bredare än borden. Hjordens och hylsornas sammanlagda längd war omkring 60 fot, deras yttre höjd omkring 128 kwadratfot; hwarje paket med tillhörande stycke bröd intog en plats af en kwadratfot. Med god wilja war det möjligt att anbringa fyra raber paket öfwer hwarandra på borden, och då dessas yttre höjd war 50 kwadratfot, kunde det sålunda anbringas 240 paket med tillhörande bröd på dessa tre bord. På hylsorna, som hade ett yttre höjd af omkring 68 fot, kunde anbringas hela tio lag paket, således på samtliga tre hylsor 680 paket med tillhörande bröd. Jag anser det emellertid söga troligt, att dessa klena hylsor kunde bära så många paket. Men låt oss litwål antaga det, hwar bar barad skulle då tunnast rymma 920 paket med tillhörande bröd. Låt oss afrunda detta tal till 1,000. Baradernas hela antal war 100, wi så sålunda ett sammanlagdt antal af 100,000 paket. Frågan är sålunda den:

Swar och hwad hade man gjort af de 350,000 paketen? Talrika vittnen förfklara, att största delen af de paket, som i det kritiska ögonblicket fastades ut bland folket, icke innehöllu några bågare.

De barader, som woro bestämda till utskänkingen af öl och mjöd, woro tjugu till antalet; de woro placerade i en rad på festplatsens wänstra sida; det war stora stånd, någorlunda solidt byggda, och i dessa skulle tunnorna, försedda med tranar, ligga på fasta underlag.

Talrika vittnen afgåfwo nu den öfwerensstämmande förklaringen, att två af stånden, de närmast Moskwa, icke innehållit en enda tunna, och att i de aderton öfriga lågo omwäglande en fylld och två tomma.

En snidare Andrei Wischin, som höll på med att nedtaga stånden och med hwilken wi talade, kom med den öfwerastående förklaringen, att samtligt med att katastrofen inträffade framför baraderna, kommo personer rufande från dryggeriet Kamomnitsj (det bryggeri, som besöjt leweransen till folkfesten); dessa människor woro bewäpnade med yxor, och de sprungo från stånd

Viceordförandeposten i justitiedepartementet. U. S. uppger, att presidenten i Åbo hofrätt senatorn, friherre L. T. v. Hellens komme att utnännas till vice ordförande i justitiedepartementet. Denna uppgift torde dock erfordra bekräftelse.

Det förslödes att till oflidne friherre J. Ph. Palméns efterträdare som vice-ordförande i justitiedepartementet wore designerad hofmästaren wid S. W. Kejjarens hof, presidenten R. Montgometry. — R. Pr.

Staten för Ryflotts biskopsstift, slutande å 33,500 mk, har å högsta ort faststälts.

Finska brandshodsbolagets för landet brandshodsafgift för senare år utgör 3 mk 70 p. för hwarje tusen mark af ansvarighetsbeloppet.

Lutheriska ewangelisföreningen sammanträdde i onsdags kl. 4 e. m. till årsmöte i sin bönefal wid Fredriksgatan 41. Mötet öppnades med ett kort andragande på finska och swenska af bestyrelsens ordförande, apotekaren R. Ekroos, som äfwen utfåge att leda mötets förhandlingar. Såsom sekreterare fungerade expeditionsförständeren J. Moos och pastor J. Engström tjänstgjorde såsom toll. Ur den wid mötet utdelade trykta årsberättelsen öfwer föreningens wärfksamhet under år 1895 meddela wi följande uppgifter:

Föreningens öfwerombudsman, pastor J. Engström har i en kortare inledning behandlat föreningens ståndpunkt och wärfksamhet, hwilka på en del håll till och med inom själfwa föreningen warit utsatta för sklander och angrepp.

I kapitlet om föreningens skriftförlag och skriftspridning meddelas, att det sammanlagda antalet i tryck utgifna skrifter och tidningar utgör 430,600 exr., hwaraf 206,500 på finska och 124,550 på swenska språket. Från andra bokförläggare intöptes skrifter till ett antal af 8,594 exr., hwaraf 3,980 på finska och 4,714 på swenska språket. Lagret har sålunda öfats med sammanlagdt 539,194 exr.

Under året har föreningen spridit af egna förlagsartiklar 91,935 exr. hwaraf 72,128 exr. finska och 19,807 swenska, och af andras förlag 4,592 exr., därpå 2,743 exr. finska och 1,849 exr. swenska. Af föreningens tidskrifter för år 1895 utgingo 12,649 exr. hela årgångar, hwaraf „Sändebudet“ 3,130 exr., „Sanansaattaja“ 4,020 exr., „Varnawännen“ 1,997 exr. och „Lästen lehti“ 3,500 exr. samt desutom 305 lösnummror. Hela antalet spridda skrifter och tidningar utgör således 109,479 exr., däri dock icke inberäknade årsberättelserna, äldre lösnummror af tidskrifterna samt äldre exemplar af sängböckerna, hwilka gratis utdelats.

Föreningens bestyrelse hade wid möte den 5 juli utsett referendarie-sekretären E. A. Forsell till ordförande. Han innehade denna post till den 20 december, då apotekar Ekroos öfwertog ordförandeskapet, som han sedan handhaft till årets slut. Under hösten utfågs Ekroos äfwen till föreningens arfwarie, hwilken post warit obejatt alt sedan 13 januari 1891.

I landsorten frades under året inalles 98 filial- eller ewangelisfester, hwilka äfwen besöks af föreningens ombudsmän.

Swar och hwad hade man gjort af de 350,000 paketen? Talrika vittnen förfklara, att största delen af de paket, som i det kritiska ögonblicket fastades ut bland folket, icke innehöllu några bågare.

De barader, som woro bestämda till utskänkingen af öl och mjöd, woro tjugu till antalet; de woro placerade i en rad på festplatsens wänstra sida; det war stora stånd, någorlunda solidt byggda, och i dessa skulle tunnorna, försedda med tranar, ligga på fasta underlag.

Talrika vittnen afgåfwo nu den öfwerensstämmande förklaringen, att två af stånden, de närmast Moskwa, icke innehållit en enda tunna, och att i de aderton öfriga lågo omwäglande en fylld och två tomma.

En snidare Andrei Wischin, som höll på med att nedtaga stånden och med hwilken wi talade, kom med den öfwerastående förklaringen, att samtligt med att katastrofen inträffade framför baraderna, kommo personer rufande från dryggeriet Kamomnitsj (det bryggeri, som besöjt leweransen till folkfesten); dessa människor woro bewäpnade med yxor, och de sprungo från stånd

Enligt räkenskaper utgjorde föreningens affärsställning den 31 dec. 1895:

Tillgångar: gården och tomten 210,000 mk, boklager i arkivet och hos kommissionärerna 241,399 mk 99 p. manuskript 680 mk, utstående prenumerationsutgifter 1,877: 30, 10 sk. aktier i firman Weilin & Gösös 10,000 mk, inventarier 3,000 mk, kontant i arkivkassan 3,994: 41, kontant i fonden för ny orgel 1,071: 30, kontant i fastighetskassan 4,525: 49 eller summan 476,548 mk 43 p.

Skulder: Skulder å boklagret 50,550 mk, skulder å fastigheten 112,000 mk, behållningen utöfver skulderna 313,998 mk 43 p.

Seban ordförande vid mötet uppläst föreningens årsberättelse, bewilljades på förslag af revisorerna herr Axel Olin och F. W. Lindroos full behörighet åt årsberättelse och expeditionsförestandaren, hvarjämte bestyrrelsen inneslöts i denna ansvarsfrihet.

Härefter skreds till val af elektorer för utserade af nya medlemmar i f. d. de i ut afgående, nämligen handlanden B. Tallberg, pastor K. A. Hildén, förföraren G. W. Rast och expeditionsförestandaren J. Roos. Enligt af elektorerna fattadt beslut återvaldes af dessa herr Tallberg, Rast och Roos och invaldes såsom ny medlem i bestyrrelsen kyrkoherden i Tusby W. Rastander. Till revisorer återvaldes de förre: herr Axel Olin F. W. Lindroos och till revisorsuppleant utsågs pastor Emil Muren.

— Nytt kloster i Finland.

En nytt herremann Sibirtoff har förärat sin i Kivinebb belägna egendom till inrättande därstädes af ett kloster. Gården är belägen sju werst från Terijoki station å en järnvägs wacker belägen plats. Klosteret lär wara afsedt för munkar. Platan inspekterades den 29 juni af biskop Antonius. — Wiip.

— Af Exportföreningens

länge bevägade annonskatalog öfwer Finlands export utkom i går den tyfsta upplagan med titeln „Katalog öfver Finlands export“. Boken utgör en i typografiskt afseende synnerligen elegant utstyrd wolyom om 132 sidor och innehåller utom ett knapt 100-tal annonser fjorton kortfattade uppsatser om landets olika industrier, utrikeshandel och kommunikationer. Man måste blott beklaga, att icke en större anslutning från affärsmännens sida i form af annonser gjort det möjligt för katalogen, då den nu sändes ut i världen, att där uppträda med ett om den finsta företagsamheten bättre vittnande paginatal. Såsom bekant skall katalogen utkomma också på flere andra språk. Då den utgör den nyiligen affomnade föreningens första kraftutöfning, gör det ett något egendomligt inträde, att på titelbladet så läsa „Post-Adress: Finlands Exportförening, Helsingfors, Finland“.

— Solförmörkelsen.

Ryfta astronomiska sällskapet expedition till finsta lappmarken torde komma att afresa från Tornen den 13 dennes. Sällskapet ordförande, prof. Glasenapp lär af familjeangelägenheter ha blifwit hindrad att, såsom afsedt varit, deltaga i expeditionen, hwilken numera blifwit sålunda sammanfatt: generalbjuvant baron Kaulbars, astronomerne L. Wutschahoffskij, A. Rybjeskij, J. Sitore, akademikern Markoff och betjäning.

till stånd och slogo in botten på alla de toma ölfaten. Hwarför gjorde de det?

Då Andrei Michin afgifwit denna förklaring i närvaro af minst trettio samrater, uppträdde plötsligt en bättre klädd karl och protesterade ifrigt mot denna beställning; de öfriga arbetarna, som hittills hållit sig försigtigt tillbaka, trädde nu upp med stor bestämmdhet och ropade: „Andrei har rätt, så gif det till, tro icke hwad den andre säger; han är förwaltare i bryggeriet.“

På wår förfrågan måste han medgifwa, att han hörde till bryggeriet, och han drog sig tillbaka under hänsfulla och hotande rop från arbetarnes sida.

Arbetarne woro tydligt nog glada att så lätta sina hjärtan.

„Rejsaren rår icke för det“, ljöd det, „han hade welat ställa det så bra till för oss; men det är komiten, den har gjort så (nu följde en betydande åtbörd: en öppen hand, som sluter sig och hastigt förwiner i sidan). Komiten skulle blott komma ut till oss“. Och en mängd knutna näfwar hyste åt Wostwa till.

Ungdomsfesten i Pargas.

Den af Wäpstinna Stammen föreställda ungdomsfesten i den härliga parken wid folkhögskolan i Pargas, hwilken förfögde senaste söndag, blef, såsom man hade väntat sig, en ungdomsdag af hög patriotisk stämning och den angenämaste samvaro.

Angaren Necken medförde från Åbo, jämte Arbetets Wäppers för omkring 220 föreningsmedlemmar samt ett stort antal studenter, elevförbundet från Ålands folkhögskola, representanter för Arbetets Wäppers i Mariehamn, lärare och lärarinnor från Ålandska folkskolor och andra intresserade personer från flere ökommuner i den yttre skärgården, hwilka aftonen förut anländt till Åbo och där närwarit wid ett aftonmöte i Arbetets Wäppers lokal. Från Wästansfjärd anlände med angaren Neptun ett ihjuttotal till ungdomsföreningen därstädes hörande personer jämte en talrik blandad kör. Skärgården tillkom från Kimito med sextio ungdomsföreningsmedlemmar, jämte deras sångkör och ett hornkapell. Från Nagu infunno sig i segelbåtar ortens sångkör, och dels till sjö och dels till lands anlände från Pargas landens en talrik blandad kör, flere ungdomsföreningar, elevförbundet, Pargas hornkapell samt ett antal färfärdigt inbjudna hedersgäster, lärare och lärarinnor.

När alla hunnit samlas inemot 11-tiden, hwilade parken af omkring 700 glada unga människor, af hwilka en stor del uppträdde i klädjamma folkdräkter, gifwande därmed en skärre lif och färgrikedom åt det wackra sceneriet, hwaröfwer högljudda strålar från molnfri himmel och en wassja slaggor sakta wadjade för vinden.

Fjöd så en kraftig fanfar, kallande alla samman kring tribunen och talarestolen, hwarefter salmen „Wår gud är oss en wäldig borg“ intonerades unisont af wäldigaste sångare, hwarefter hela allmänheten sådeu föll in i den lända härliga melodin.

Då sången slutat, uppträdde pastor Riisborff i talarestolen, inledande dagen med en warm bön till den Högste om skydd och wälsignelse öfwer fosterlandet och Finlands folk, öfwer ungdomens sträfvan och att det arbete, hvars mål är detta folks bildning sanna mål. Efter bönen afslöts med blottade hufwuden Runebergs psalm: „Beware Gud wårt fosterland“, hwarmed den religiösa delen af dagens möte afslutades.

Umiddelbart härpå uppträdde i talarestolen Arbetets Wäppers i Åbo ordförande, redaktör Heberg, hållande mötesdeltagarene wälkomne, och uppmanande dem att utse ordförande och vice ordförande till det diskussionsmöte nu skulle följa.

Till ordförande utsågs så redaktör Heberg, till vice ordförande landdagsmannen Fredrikson och till sekreterare student Lundell, hwilka därefter togo plats wid ett intill talarestolen uppfäst bord.

Den första diskussionsfrågan hänförde sig till ungdomsföreningarnas mål och den andra till sång- och musikfesten i Åbo 1897. Båda wäkte ett lifligt meningsutbyte, i hwilket ett flertal allmogemän togo del.

Middagsrasten war nu inne, och i den stora parken spridde sig en mäsja

Det är ännu en ganska betydande sak, som förtjänar nämnas. Det war bekant att lejjaren i förgrå skulle begifwa sig från Petrowskijpalatset till lägrat på Ghodyniskijstet, där det war så kallad regementsfest. Wågen gif alldeles förbi den norra ändan af öfbaradernas rad, och man hade kommit på den egendomliga iden att låta alla de tunnor, i hwilka det wärligen warit öl och hwilka däröfver icke fått botten inslagen, transporterats i närheten af wågen. Hwarför? War det för prydnads skull, eller för att lejjaren med egna ögon skulle kunna öfwerhyga sig om huru mycket öl som druckits? När det enfamt i den ena ändan af baraderna sanns så många tunnor, hwad skulle det icke finnas uteser hela baradraden? Efter seban lejjaren passerat samma wäg tillbaka från lägrat och således ännu en gång haft tillfälle att se och beundra denna stora massä tunnor, transporterades dessa så fort som möjligt tillbaka till bryggeriet.

små laptpartier kring medhafda förråd, medan andra under sång marscherade af till ångbåtarna, för att där få sin middagsmat och de enkla buffetterna belägrades af talrika hungriga gäster. Det hela gaf bilden af ett dröligt, fortdialt utelid i stiftande former.

Efter det man sålunda under middagsrasten samlats i stilda grupper kring medförda matförråd, widtog eftermiddagens program. Till först afsjöng Arbetets Wäppers kör Björneborgarnes marsch, och nåc des sista toner förklarad, uppsteg på estraden vice härshöfding D. Hågman, som höll feftalet. Med wärme, kraft och öfwerlygelse framhöll tal. i stora drag ungdomens plikter gentemot land och folk. Det med stort bifall mottagna talet slöt med ett niofaldigt lefwe för ålstadt fosterland. Ungdomsstaran följde miligt den gifna uppmaningen, och omedelbart härpå ljödo tonerna af Wårt Land, hvars första och sista wers med kraft och eftertryck unisont afslöngs, under det att hwarje hufwud blottades.

Wägelwis utfördes härefter sång af Arbetets Wäppers blandade kör, Pargas, Kimito, Wästansfjärd och Nagu sångföreningar samt musif af Pargas och Kimito hornkapell. Under pauserna togs en swängom i det gröna, och desjemellan höjdes på trefliga bygdemålsberättelser, som allt emellanåt fram kallade formliga strattsalfwor. Början gjordes af mag. J. Thurman med berättelsen om jäntan, som skändigt bligade på gossarna. Fröken Hågglund återgaf på öfsterbottniskt folkspråk en komisk berättelse om gubben, som skulle resa till Amerika, och lyste Dahl förtäljde en treflig historia på ätta Kimito dialekt. Enhwar af dessa „landsmålare“ applåderades wäldeliga.

Om en stund samlades man åter kring estraden, då professor D. W. Reuter med klangfull stämma uppläste den wackra ditt, som af honom tillignats Arbetets Wäppers sångkör i Åbo Kören wissade sin erkänsla genom att för stalden uppstämma ett kraftigt lefwe.

Härnäst följde uppvisning af en öförmågen lindansare från Kimito. När denne slutat, hembar fröken Adele Weiman på klingande wers ett tack till studentföreningen Wäpstinna Stammen för den lyckade festen. På de närwarande ålänningarnas wagnar tackade And. Forsberg, från Brändö. Härnäst följde deklamation af ynglingen K. Dugg från Pargas, som framföde „Den 5:te juli“. Till de gamla, som dock deltaga i de ungas sträfvan, talade hr Hågman, adresserande sig särskildt till f. d. landdagsmannen Fredrikson och rusthållaren Lauren för hwilka höjdes ett ljudligt hurra.

Det beghynte nu småningom äda mot twällen, och en och annan sågs reban taga farväl af sina nyförwärfwade wänner. Men de flesta dröjde dock kvar ända till klockan 8, då ångbåtarna skulle afgå åt sina stilda håll. Från musikstraben ljöd sången fortfarande lika friskt som förut, medan de glada ringlekarna fortsattes i den wackra parken. På eftermiddagen försökte hotande moln och enstaka regudroppar

stonsam kritik som möjligt, fick man del af en ny underrättelse, hwilken såsom en bomb slog ned bland det förwämlade sällskapet.

Generalen hade gjort wifit hos Waienberg.

På förmiddagen hade han åkt omkring i staden för att aflämnat kort hos de mera framstående familjerna; ett af de första hus, framför hwilkas portar hans wagn h. lit, war regeringrådet von Waienberg. Men där hade han icke nöjt sig med att endast aflämnat sitt kort, utan han hade låtit anmäla sig, blifwit emottagen och dröjt kvar en halftimme.

En hel halftimme; man wistte det noga, ty herr Fischmann, waktmästaren, som wid dylika wifitronder aldrig saknades, hade åtföljt honom, och det war just herr Fischmann, som nu på fru Habermans lilla tillställning ferwerade opelsinfrämen, seban kaffet war druckat. Fru Habermann gjorde aldrig någon bjudning utan att engagera herr Fischmann. Och först då denne weteran bland stadens waktmästare bar omkring bricorna och med wälwilling ton sade „litet kräm“ eller „en bit wäldstärta“, blefwo gästerna fullt öfwerlygde om att det war en wärligt fin tillställning; men desutom sans det öfwen en annan alldeles särskild anledning hwarför fru Habermann på sina bjudningar alltid anlitate herr Fischmann, och det war emedan han tjänstgjorde såsom den lefwande kronikan för alla tilldragelser inom samhället.

Till det yttre endast en waktmästare utgjorde han i själfwa wärlket en alldeles oumbärlig beständsdel af det lilla samhället. Hade han icke delwis sett det wåga upp under sina egna ögon? Huru många af de ätta par, hwilka nu på sina fester togo hans benägna hjälp i anspråk, kände

att fördrifwa den ungdomligt warme stämningen — men detta misshäskades totalt. Emellertid beghynte ångwäskan att ljuda öftare och litet hwar insåg, att den stämmingsfulla festen kallades sitt slut. Litwål samlades man än en gång kring talarestolen. Denna beftogs nu af en medlem af Pargas ungdomsförening, som till festdeltagarene från andra orter frambar Pargasbornas warme och hjärtliga tack. Sedan red J. Sundblom till sist utbragt ett niofaldigt lefwe för ett godt samförstånd och samratkap mellan de stilda lagren af Finlands i ensta befolkning, stildes man åt.

Ett sista farväl sådes wid ångbåtsbryggan. Det hurrades ombord och det hurrades på stranden, sången ljöd ännu i afledsminuten och trofasta handslag wärlades. Så war ungdomsfesten ändad, efterlämnande hos enhwar af de 700 deltagarne ett öförgätligt minne.

(enl. W. F.)

Om hwartannat.

— En 103-åring. En af wårt lands älfsta inwånare finnes sedan några år tillbaka internerad i Tobby fattiggård. Den gamla, hvars namn är Maria Grew, föddes i Jungfund 1793 men oakadt hennes höga ålder äro själstrakterna ännu öföfswagade och särskildt minnet förwänanswärdt skarpt. „Då ryssen kom till landet“, war hon reban en flicka i striffistoleåldern. Stugan fylldes af ryfta soldater, åt hwilka man bäddade på golfwet, medan gårdesfolket fick söka sig lägerplats på ugnen. Men inga wäldsamheter begingos af soldathoparna. Det hade föderifrån kommit sträng befallning, att de skulle fara warligt fram.

Hon har lefwat under icke mindre än sex af wårt lands regenter. Hon föddes under Gustaf IV Adolfs regering, och har sedan sett Alexander I, Nikolai I, Alexander II, Alexander III och Nikolai II blifwa Finlands storsurfar.

Hennes kroppskrafter hafwa seban wintern märkbart börjat aftaga, men synöförmågan är nog öföfminskad. Så t. ex. läser hon forfarande utan glasögon, och hennes blick är förwänanswärdt klar, hwilket öfwen på beftaren gör ett djupt inträde.

Som bewis på huru try den gamla ända till sista tider warit må nämnas, att hon för ett par år seban frimilligt åtog sig att wårda en älderdomswwag 70-årig samrat i anstalten. Hon war då nämligen den rastaste af dem som woro där, och tykte därför, att det war hennes skyldighet att göra det. Hennes älfsta barnabarns barn torde nu wara 19 år gammalt. — W. T.

— Diamantbröllop.

En sällsynt högtidlighet ägde den 18 dennes rum då landbrytaren Ole Kristofersen Pjaala och hans hustru firade sitt diamantbröllop, skrifer „Ringerikes Blad“.

Dagen war en wärltig folkfest, till hwilken trafikens befolkning i stor mängd, ung och gammal, män och kvinnor, hade infunnit sig. — Här jutto de två både andligt och kroppsligt friska åbringarna, af hwilka brudgummen är i sitt 93 och bruden i sitt 90:de år och förtäljde för de unga om forna dagar. J synnerhet kwartstod „hartbrödstiden“ omfr. 1812 outplånligt i de gamles minne. Det war i wårt att lefwa den tiden, då man måste uppblanda den knappa såden, som utdelades i Kristiania, 2 a 3 mått till hwarje man, med malad, asp- och tallbar, isländslaf och söndermalade ben. Wårst war det, sade de gamle, att få ned benmjölet. Man war då glad om man kunde samla några nypon för att med dessa gifwa smat åt benmjölet. Den som på sina ögon hade en plats, där nyponbussen taltrikt förelom, waktade därför noga en sådan wärdefull skatt. Ett minne från denna tid förwaras ännu af bruden, den handkwarn, på hwilken hennes förädrar malade desj olika näringsmedel, hwilka dock innehöllso så litet wärltig näring.

Landtmannens hus-hållning.

(af P. J.)

Landtmannen är en utmärkt hushållare. Han tillwaratager allt. Jngen, om och mycket dold, natur-refurs undgår hans starpa öga eller blir obegagnad. Han mäter tiden i sekunder, kraften i milligram; hwarje minut af hans lif är därför en rik förd af företagsamhet, arbetsöförmåga, rastlöshet. Kunskap pulserar i allt hwad han gör; om någon yrkesman fätter själf i sitt arbete, gjuer hjärnans lif i armen, äger glöd, intresse och fördomsfrihet som grundwal under sin personlighet, så är det i sanning landtmannen!

Landtmannen är en stor hushållare. Jnte ens sopor af tarfligaste slag ligga glömda i ware sig den eller den wrån. Jnga hwita kärles innehåll förspärr omkring trappan; landbrukets guld — det där från huset med det lilla fönfret — ordnar han med så kunnigt och wäl, det ligger ej strödt kring knutarna, nej wåges på guldwäg. Matjorden, som samlats där i en krof, bitats tid för tid genom affall och „ströp“, anwänder han i kompost eller på en sandknöl därute på åkern. Jngen, som stryker ända upp mot gårdsplanen, ligger ej tynande blek med hwen-gräs, sippor, ljung, ris och löf, nej, den ligger så röjd och fri, öfwerhvarwad och mosfri, bitad och öfwerögdslad, swällande frodig. J stogen tillwaratager han allt, allt, gynnur bete och träd med alla lämpliga medel. Wofstorfswan fätter han lif i där den ligger, och han gör den i gödsel och på åker till materiel för lif. Han förstår samla näringsmedel ur fjön eller böden. Han samlar ben. Han plockar genom fjäderfån och andra djur spillsåden från

återn. Han låter ej hjulet gnifsla mot en torr azel, vare sig i andlig eller botfästlig mening. Han för ej 4 gånger med ett ruckligt redskap, där ett för ändamålet fulländadt gör väl så mycket med ett enda drag. Han får ej 12 korn, där med ett annat såsätt fås bättre skörd efter 9 korn. Han låter ingenting af skörden stämmas, ehvad på honom beror. Han lägger ej föda i annat än goda djur, som betala den. Han använder ej blott stellet af djurspinnningen, nej dess märke och must. Han risvar ej i jorden 4—5, utan till 8—10 tum djup. Han sparar aldrig ljus åt djuret, sparar aldrig luft åt växten. Han köper ej chilispeter, när han med tvåfveamlande balsväxter kan hämta luftväxwe gratis. Han underlåter ej att göra gåsöfvt och koföit, ull, fjäder och laninnskin, när sjäden ej låter sälja sig såsom råvara. Han drager ej upp ett strumpet kreatur medels mjölkföda under 2—4 veckor, när sådan under 7—14 veckor skulle göra ett prima djur. Han nedar aldrig en fattig arbetare att draga rifa förbar ur en ljungebväxt, hittills och allt framgent af ägarer obegagnad stogsjordblapp.

Landtmannen iakttagit alt, alt. Och „alt“ är något som är för mycket att upprätna här. Först och sist brukar han egen kraft till sitt och allas väl. Han söker aldrig stuld till ett förfeladt förvärf blott utom sig. Han begär aldrig hjälp af andra, när han finner sådan i själfhjälpen. Han sörjer aldrig med öppna ögon. Han låter sig ej förwillas af politiskt läbbel, splittrar ej, ödar ej bort intelligens eller kraft under grufliga rufningar på ett politiskt ägg, som måste kläckas genom alt folkets naturliga rättssinn och warda en verklig gåfwa för nationen. — Den lille landmannen dukar ej under, med känsla och äfitt och intresse, inför de stores tjuvande, skimrande sfer; han glömmar ej arbetet för de fina, de alla små, därför att han i hushållningsfällskap och landsting kan alternatim bli bror med det „öfre lagret“; han är och förblir själfständande i alla stiftet, i alla kretsar, hemma på simpla torfswan såväl som äfwen i guldbruntande sal, där den högre bildningens makt, med alla de medel och förtligheter bildning gifwer, lätt anser sig kunna wända upp och ned på hans äfständig — han är och förblir en själfständig, omutlig wäpandragare för folket, för de fina: de flesta. Ty han är själf en upplifst man! Och detta är hans största hushållning inom sitt land.

Därför, — på grund af alt hwad just statens pelare, Innehafwaren af näringsarnes näring gör och icke gör — därför är landtbruket så mäktigt, så sundt i utvecklingen, därför är landet så rikt, folket så lyckligt — harmoniskt.

Ull och annat om kaffel.

Kaffebussen uppnår en höjd af fyra till fem meter, är af pyramidliknande form och behåller sina löf året om;

bladen äro hwita och doftande. Blomningstiden är olita i olita trakter; i wisja land bär kaffebussen blommor under hela året, i andra blommor den wår och höst och i ännu andra land blott om wären. Frukten är ett litet bär, till formen liknande ett ägg, dess färg är som befant grön, men blir efter hand skaralansröd, och när bäret är fullmoget, är det nästan svart. Det innehåller två „bönor“, hwilka ligga med den flata sidan mot hwarandra.

Öfre Egypten och södra Abyssinien anses för kaffebussens ursprungliga hem i dessa land förelommar den ännu i wilbt tillstånd. Särifran har den förmodligen först kommit till Arabien, hwarest den sedan urminnes tider varit känd och använd. Muselmännerna påstå, att ängelen Gabriel för profeten uppenbarat kaffebussens egenstapet. Enligt en annan tradition infördes den först i femtonde århundradet i Arabien af mustin Djemmen Eddin, som frön Persien förde den till Aden, där han dog 1459.

Kaffets införande i Turkiet skedde under Selims erfröring af Egypten, hwilken egde rum år 1517. Något senare blef det befant i Europa, men kom icke i bruk förr än i sjuttonde århundradet. I Italien drack man för första gången kaffe år 1645; de första kafeerna öppnades i London 1652 och i Paris år 1650. Soliman Aga, Turkiets ambassadör, war den, som bragte kaffet på modet. Det war ännu då för tiden en stor raritet och det war endast förnämligt folk, som kunde bestå sig med en sådan lyx.

Genuas inwånare och wenetianerna hade monopol på kaffehandeln ända till slutet af sjuttonde århundradet. Då war det, som holländarna singo den iden att i sina kolonier odla plantan. Det wisade sig, att den på Jawa triffades utmärkt bra. Ugefär wid samma tid förärades en rostfod af Ludwig den XIV och planterades i den botaniska trädgården, där den behandlades med största omsorg, till dess den år 1720 öfwerlämnades till kapten Desclieux. Från denna planta hafwa Antillernas och Sydamerikas omätliga kaffeplanteringar sitt upphof. Nu odlas kaffet i nästan alla land mellan wändkretsarna, i Asien ända upp till 25° n. b. och ända ned till 10° s. b., i Amerika till den trettionde bredgraden å ömse sidor om ekwatorn; mindre utbredd är kaffeodlingen i Afrika, ehuru den äfwen lämnar utmärkta produkter i den zon, som swarar emot den ofwannända i Asien och Amerika.

I synnerhet i Amerika har kaffeodlingen wunnit en synnerligen widsträckt utbredning och förwärfwat särdeles stor betydelse. För skördade man kaffe blott på Antillerna; nu utgör det den wittigaste exportwaran i Venezuela, Columbia och Ecuador. Det växer på ofantliga sträcker; kaffeplanteringarna utgöra stora skogar, och under blomningstiden är denna hwitgröna ocean beströdd med en rödaktig snö, hwilken fyller luften med wälluft. Sedan kaffeförden egt rum, gå bönorna i hela laster till marknaden i Hawre, Liverpool och Hamburg konurrerande med

Brazilens, Guyanas och Antillernas skörd, hwilken dock under de sista åren minskats betydligt. Kaffeförden eger rum två gånger om året på växlande tider, beroende på regntiden. På Antillerna, i Egypten och i Arabien skatar man ned frukterna från busken och uppfamlar dem på mattor, hwilka för detta ändamål utbredds på marlen. I andra länder plöckar man dem från buskarna och förwarar dem sedan i forgar.

Torgpriser

under denna vecka

Rågmjöl	1:45 a	1:50	per 10 kilo
Rågbröd	1:70	1:80	10 „
Rågmalt	.0	.80	5 liter
Kornmalt	50	60	5 „
Korngryn	75	80	5 liter
Hafra	5:—	5:25	hektitr
Hafregryn	75	80	5 liter
Hwita arter	70	80	5 „
Gröna dito	70	80	5 „
Nötkött färskt	60	80	kilo
Färskött färskt	70	1:—	„
Fläsk färskt	85	90	„
Do salt	1:—	1:10	„
Do palfv.	1:25	1:30	„
Gödkalf	60	70	„
Smör	1:80	2:—	„
Ägg	10	12	paret
Fetost	1:70	1:80	kilo
Skummjölkost	60	70	„
Surmjölkost	40	50	st.
Salt strömming	10	12	kilo
Färsk do	50	60	„
Gädda	50	70	„
Gös	1:—	1:25	„
Äl	1:25	1:40	„
Braxen	50	60	„
Abborre	50	60	„
Sik	70	90	„
Vimba	35	40	„
Flundra	40	50	„
Simpa	25	30	„
Potäter	1:10	1:20	50liter
Kålrot	10	15	st
Lök	5	„	knipp.
Rädiser	5	„	„
Pärsilja	5	„	„
Smultron	50	60	liter
Björkved	2:50	3:—	lass
Tallved	2:40	2:60	„
Granved	2:—	2:20	„
Bräder	2:75	3:25	duss.

Till salu
God Fetost
a 1: 20 och 1: 40 per kgrm
hos **Hagert & Johansson.**

Stomatol, Citronmjölk, Eau de Cologne & Ess.-Bouquet, Fjäder & Dun.
i A. Lundells Kommissionshandel.
(B.N.T. 1x5) 83 Telefon 83.

En ny fin
Guitarr
med vixel skrutvar säljes billigt
hos **Hagert & Johansson.**

Helsingfors Asfalt Aktiebolag
Naftalinfri
ASFALT-TAKFILT,
tillverkad enligt vår patenterade metod,
Asfaltlack. Takfiltfernissa.
Lysol och Naftalinkalk m. m.
Försälja: Herr **Axel Ahlqvist** i Borgå.
” **I. Herckman** i Lovisa.

Nordiska Landtbruksskolan
Föreståndare:
P. Jönson-Rösjö.
Grundlig undervisning i naturvetenskapen, landtbrukshållningens alla grenar och binäringar, bokhålleri m. m. Lärare med stor undervisningsförmåga. Ypperlig skolmateriel. Försöksvärksamhet. Landtbruk. Billiga afgifter. Inträde: hösten. Prospekt mot 2 porton.
Landtmannens Bok af Jönson-Rösjö
fås genom requisition hos Centraltryckeriet, Stockholm, som sänder den postförskott i kr. pr del plus porto. Blott reqv. hela verket (6 delar) mottages. Vid reqv. utkomna delar sändas genast, öfriga del för del (i år). 600 uppsatser = 2,500 sidor. Nu 6 kr. Sedan 20 kr.

„Har Du 3 eller flere kor så köp Alfa Colibri.“
Handseparatorn
Alfa Colibri
tillverkad af Aktiebolaget Separator, Stockholm, är den bästa och billigaste maskin för att skumma mjölken från
3 till 15 kor
och betalar sig inom otroligt kort tid.
Pris Fmk 190.
Order upptages af **G. L. Söderström.**

Köp Obligationer.
hvilka försäljas ständigt i större och mindre partier äfvensom styckets, såväl per kontant som på månatliga afbetalningar **övilkorligen fördelaktigast och billigast** hos undertecknad. Begär priskouranter och prospekt, hvilka tillsändas gratis och franco.
Redbara agenter af alla samhällsklasser antagas mot fördelaktig provision. Närmare skriftligt eller mundtligt med
Joh. F. Sandholms Obligationskontor, Åbo.
Obs! Dragningslistor öfver verkställda dragningar af såväl 1889 som 1893 års Svenska Teater Premie Obligationer erhålles mot insändande af 10 p:nis postmärke eller postkortsvar. (F.T.A. 2148).

Nu inkomna:
Nickelarticklar,
såsom:
kaffekannor,
sockerskålar,
gräddsäckor,
kafeserviser,
brödkorgar,
serviettringar,
brickor,
thesilar,
thekannor,
saucières,
knifhållare,
dessertknivar,
bordsknivar,
smörknivar,
ostknivar,
äggbägarhållare,
flaskunderlag,
glasunderlag,
kaffepannunderlag,
kakunderlag,
buteljorkor,
bordsurtoutes m. m.
hos **G. L. Söderström.**

Utbjudes hyra
Från lista september.
Ett rum och kök i Weckmans gård & Gamla berggatan nr 5.
Uthyras i följd af bortflyttning från orten.
B. N. T. 1 gg, 4 s. 4 r.
Nu genast
En kammare med del i bagarstuga i fru Olanders gård vid ågatan; närmare med **Aug. I. Hällsten.**

Åstundas köpa
Borgå MUSEUM
uppköper antika saker alla dagar kl. 9—11 f. m. hos arkitekt Elias Schumann i färgar Wahrmans gård vid gamla torget.
Interimsbestyrelsen.
Diverse
At gamla och unga män
rekommenderas på det ifrigaste den prisbelönta, nyligen i ny, tillökad upplaga utkomna skriften af medicinalrådet dr Müller rörande
rubbingar i nerv- och sexual-systemet
äfvensom detsamma radikala botande. Pris incl. insändande i kuvert i kr. i frimärken.
Curt Röber, Braunschweig.

2500 mk fast lön per år
kan hvar ock en förtjäna under sin fria tid. Offerter f. v. b. torde sändas under biförtjänst till L. Wolfs annonsbyrå, Leipzig (Tyskland) Obs! Utlandsporto. (F.T.A. 2032)
Upphittadt
En Psalmbok är upphittad å kyrkogatan och kan (mot annonsafgiftens erläggande) återfås från **Gabrielsonska gården.**
BORGÅ 1896.
Werner Söderströms tryckeri.

18
daren af den sorgliga skepnaden helt och hållet för-gåten.
Hwad de öfriga balgäfterna beträffar, så öf-wergid deras förwåning, då generalen danjade ännu en kwadrilj med Franziska, till kallfärdig liknödh-t; det skulle knappast förundrat dem, om generalen i allas åsyn fallit till hennes fötter och offentligt framställt sitt frieri.
Ware sig det war rytmen i dansen, som satte hennes wälformade fötter i rörelse, eller hwad annat det kunde wara — nog af, Franziska tände, huru blodet i hetare wågor än förut swallade genom hennes ådror, och hon måste leende erkänna för sig själf, att dansen för första gången beredde henne ett wärligt nöje. Och däraf kom det sig, att adjutanten sann benäget gehör, då han efter slutad kwadrilj bjöd upp henne till en galopp; och så snart isen på detta sätt war bruten, trängdes officerarna i skaror omkring henne, och hwar och en wille åtminstone en gång hafwa trådt dansen med den stöna Franziska von Waienberg. Nästan den ende, som icke höll sig framme, war Gartenhofen. Då han såg Franziska wid adjutantens arm flyga fram i den brusande galoppen, hade hans ögon på ett sållsamt sätt widgats, och då Franziska under en kort paus kom att sitta i närheten af dörren, märkte hon, att han icke längre stod på sin förra plats. Han tycktes hafwa lämnat balen, åtminstone war han icke mera synlig i danssalen. Nästan med passion danjade hon nu dans efter dans ända till balens slut, så att, då musikens sista toner förklingat, herr von Waienberg hastigt styndade fram för att lasta en sjal öfwer hennes upphettade skuldror. Med ett listigt frågande uttryck såg han henne därwid i ögonen, och

19
med ett så gladt leende, som han sällan warseblifwit hos henne, beswarade hon hans stumma fråga. Wagnarna rullade fram, och regeringsrådet insvepte sin stöna dotter i så många sjalar och filtar, att det, såsom fru Habermann icke kunde underlåta att salta hwilka sin graune i brat, endast fattades att han helt och hållet packat in henne i bomull.
I samma ögonblick som Franziska beträdde fotsteget på wagnen, såg hon en uniform glänsa i skenet af lantärnan; generalen stod wid wagnsdörren och tillöfnade henne ett artigt „god natt“. Herr von Waienberg tackade med blottadt hufwud och lutade sig, då wagnen sattes i gång, tillbaka mot wagnsdörrens, alldeles bedöfwad af förtjusning.
Den respekt, som han af naturen tyfte för sin dotter, hade nu fegrats ända till beundran och plötsligt upprämdde han med dånande röst arian ur Fra Diamolo: „Se dit, mot Klippans branter“, något som han endast plågade göra, då han befann sig i det mest uppsluppna lynne.
„Wen pappa“, sade Franziska skrattande.
„Tyft, tyft, du oförfittiga barn“, sade Waienberg; „då man dansat så mycket som du i kwäll, får man inte tytra ett enda ord, om man inte will bli dödligt förkyld.“
Det såg wärligen ut, som om de goda inwånarna i den lilla staden icke skulle få tillfälle att hämta sig från den bestörtning, som generalens uppförande på balen efterwäckt hos dem. Medan under det man följande eftermiddag wid kaffebordet hos fru Habermann som bäst war sysselsatt med att underkasta de oerhörda tilldragelser, som twället förut ägt rum, en opartist och naturligtwis så